

ØGET SLAGTEVÆGT OG SAMMENHÆNG TIL MILJØGODKENDELSE

NOTAT NR. 1345

Afregningsvægten hæves 2-4 kg/gris i 2014. Her beskrives konsekvens af øget slagtevægt og sammenhæng til tilladt produktionsomfang i forhold til oprindelig miljøtilladelse.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION, DEN RULLENDE AFPRØVNING

FORFATTER: BENT I HANSEN

PER TYBIRK

UDGIVET: 17. DECEMBER 2013

Dyregruppe: Slagtesvin

Fagområde: Stalde og Miljø

Baggrund

Fra 2014 hæver de danske slagterier basisvægten 2-4 kg per gris. Den beregnede levende vægt vil derfor stige fra 107 til 110-113 kg (ved 113 kg er reel levendevægt dog kun 110 kg*), når grisene leveres til slagteriet. Samtidig skal grisene bruge op til 5-6 flere foderdage for at opnå optimal slagtevægt. Som følge af de flere foderdage vil det kræve 6 % flere stipladser at fastholde uændret antal producerede slagtesvin. Det vil sige, at der skal være ledig kapacitet i staldene – alt andet lige forventes eksporten af smågrise at stige yderligere.

Spørgsmålet er så, hvordan man vurderer et muligt tilladt produktionsomfang i forhold til, hvad der står i den oprindelige produktionstilladelse/miljøgodkendelse, når nu den beregnede levende vægt

stiger 3-6 kg, og det at grisene samtidig har op til 5-6 flere foderdage. Her vil fortolkning afhænge af, hvornår man har fået sin produktionstilladelse eller godkendelse.

* Beregnet levendevægt fremkommer ved at gange slagtevægt med slagtefaktor 1,31:

$$113/1,31 = 86,26 \text{ kg slagtevægt. Reel levendevægt beregnes ifølge formelen} = 86,26 \times 1,19 + 7,01 = 109,7 \text{ kg levendevægt.}$$

Vurdering af tilladt produktionsomfang

I hovedreglen skal der tages udgangspunkt i den produktion, der kunne forventes på det tidspunkt, man oprindeligt fik sin tilladelse / godkendelse. Før 2002 blev der ofte oplyst et bestemt antal dyr eller antal DE, mens der i andre tilladelser både står et bestemt antal dyr og DE. Efter 2002 blev der endvidere indført en faktor for vægtkorrektion.

Med denne fortolkningspraksis tages der ikke hensyn til den årlige effektivitetsfremgang hos slagtesvin på 1-1½ %, hvor højere tilvækst og bedre foderudnyttelse reducerer miljøbelastningen år for år pr. kg produceret gris. Det gør, at mange med en 8-10 år gammel miljøtilladelse er nødt til at lade stalden stå tom i op til 40 dage om året, når det tilladte produktionsomfang skal overholdes. Det er grunden til, at det i 2011 blev muligt – via anmeldelse for tilladelser givet før 2007 – at øge produktionsomfanget op til 10 % i eksisterende stalde med den forudsætning, at den enkelte landmand kan overholde en række regler.

Vurdering af tilladt produktionsgrundlag kan opdeles i følgende perioder:

- Fra 1986-1998 blev antal slagtesvin typisk alene angivet i vægtintervallet 25-95 kg.
- Fra 1998-2002 blev forskellige indgangsvægte og afgangsvægte muligt.
- Fra 2002 blev indført obligatorisk korrektion for afvigende indgangs- og afgangsvægt.
- Fra 2007 blev det ydermere obligatorisk med godkendelse af husdyranlæg større end 75 DE.

Godkendelser/tilladelser/anmeldelser givet før 1998

Ved anmeldelser fra før 1998 blev slagtesvin kun angivet som produktion af slagtesvin fra 25-95 kg. Her er en landmand i god tro, hvis han fastholder det angivne antal producerede "standard slagtesvin" i vægtintervallet fx 32-110 kg selvom der i oprindelig tilladelse står 25-95 kg.

For gruppen med kapitel 5-godkendelser vil kommunen ved en senere revurdering i nogle tilfælde omregne og fastsætte produktionsomfang som fx 7.200 slagtesvin i vægtinterval 30-104 kg, og så er landmanden efterfølgende bundet af dette vilkår. Her er det muligt at øge afgangsvægten mod et tilsvarende fald i antallet af leverede svin – jf. princip for vurdering af tilladelser/godkendelser givet efter 2002.

I relation til en revurderingssituation skal det bemærkes, at der efter vores opfattelse ikke er grundlag for at ændre formuleringen af tilladt produktionsomfang, idet der i en revurdering helt overvejende skal ses alene på BAT. Ved en uændret formulering af produktionsomfang vil ovennævnte fortolkning af

"standard slagtesvin" fortsat skulle anvendes. I sager med revurdering anbefales, at det oprindelige beskrevne produktionsomfang fastholdelse.

Godkendelser/tilladelser givet 1998-2002

I godkendelser/anmeldelser fra 1998-2002 blev det ifølge bekendtgørelse 877, 10.12.1998 muligt at beregne antal DE for henholdsvis slagtesvin (30-98 kg ~ 30 prod. slagtesvin/DE) og tungsvin (30-110 kg ~ 24 prod. slagtesvin/DE). Ved slagtevægte imellem de anførte vægte skulle man anvende omregningsfaktoren for nærmeste slagtevægtsgrænse. Det betyder, at såfremt der ikke fremgår andet af miljøtilladelsen, kan en godkendelse til et vist antal slagtesvin (30-98 kg) opfattes som godkendelser af det angivne antal slagtesvin med en afgangsvægt op til 104 kg.

Jf. [MST afklaringsnotat fra 2004](#).

I praksis må man således fra 2005 producere det samme antal grise fra 30-104 kg som det oprindeligt godkendte antal fra 30-98 kg.

Ønsker en landmand at levere grise med en højere leveringsvægt end 104 kg, er det ydermere på grundlag af [MST afklaringsnotat fra 2004](#) muligt at omregne tilladt produktionsomfang ved at konvertere fra alm. slagtesvin til tungsvin med forholdet $24 \text{ DE} / 30 \text{ DE} = 0,8$ × med tilladt antal svin (eksempel: før situation med 6.300 alm. slagtesvin × 0,8 = 5.040 tungsvin). Denne konvertering fra alm. slagtesvin til tungsvin kan ske umiddelbart uden at anmelde ændringen til kommunen. Efter omregning til tungsvin, er der ikke længere en øvre vægtgrænse – forstået på den måde, at der ikke skal laves yderligere vægtkorrektioner afhængig af om grise leveres ved 113 eller 125 kg. Denne metode er relevant, ved leveringsvægt på 120 kg eller mere – da modellerne med anmeldt ændring beskrevet i tabel 1 giver størst udvidelse op til 119 kg.

Alternativt er det muligt at anmelde en udvidelse af tilladt produktionsomfang efter retningslinjerne i anmeldteordningen på grundlag af et tilladt produktionsomfang svarende til grise fra 30-104 kg – jf. omregningseksempel vist i tabel 1. Forudsætningen er, at oprindelig produktion rent faktisk udgør det antal grise der står i oprindelige tilladelse og med en afgangsvægt svarende til 104 kg.

Tabel 1. Trinvis omregning af godkendelse givet i perioden 1998-2002 til tilladt produktionsomfang i 2013 ud fra tolkning i 2005 og efterfølgende anmeldelse ifølge § 32

År	Vægtinterval	Tilladte svin*	Antal/DE	DE i alt*	DE-definition
2000	30-98	6.300	30	210	Før 2002
2005	30-104	6.300	33,64	187,3	2002-2009
2013	32-110	6.399 / 5.760**	34,16	187,3 / 177,0**	2010-
2013	32-113	6.087 / 5.473**	32,50	187,3 / 175,5**	2010-
*	I 2005 er det tilladte antal svin, som er fast. Fra 2005 til 2013 er det tilladte DE ifølge 2002-2009 definition, som giver samme antal DE ifølge 2010 definition.				
**	Det højeste tal er for anmeldelse efter § 32 (fulde stalde), mens det lave tal er efter § 31 (skift i dyretype). Grundlaget for at anmelde en udvidelse er seneste lovlige produktion, og ikke en fiktiv lovlig produktion.				

Landmænd som ikke kan anmelde en udvidelse i henhold til § 32 (fulde stalde) på grund af reglerne om lugt og fosfor i fosforfølsomme områder, kan som alternativ anmelde skift i dyretype i henhold til § 31 (ændring af vægtgrænser) for på det grundlag at kunne levere grise tungere end 104 kg jf. beregningseksempel vist i tabel 1.

Ved overholdelse af uændret ammoniakfordampning, fosfor i gødning samt lugtemission ifølge anmeldelse af "skift af dyretype", vil der således i stedet for 6.300 fra 30-104 kg kunne produceres 5.760 svin fra 32-110 kg og 5.473 svin fra 32-113 kg. Her er det krav om uændret ammoniakfordampning, som er den mest begrænsende faktor.

Godkendelser/tilladelser givet 2002-2007

Fra 2002 vil der typisk i miljøtilladelsen stå både et bestemt antal dyr, et bestemt antal DE samt et bestemt vægtinterval (fx 30-102 kg). Konsekvens af den obligatoriske korrektion for afvigende indgangs- og afgangsvægt er, at man i princippet får tilladelse til en årlig produktion af et bestemt antal kg gris i stalden. Det gør, at hvis man så fx ønsker at hæve leveringsvægten som illustreret i tabel 2, er man nødt til at reducere antallet af leverede grise for fortsat at kunne overholde tilladt produktionsomfang.

Tabel 2. Antal tilladte slagtesvin med stigende vægt med og uden anmeldelse efter § 32

Godkendelse (210 DE)	Grundlag, godkendelse	Grundlag: bereg.	Tilladt produktion
2004 godkendelse	30-102 kg 35 slagtesvin/DE	35×210	7.350 grise
Tilladt produktion i 2011	32-107 kg 32,5 slagtesvin/DE	32,5×210	6.825 grise
2011: Anmeldt udvidelse	32-107 kg 36 slagtesvin/DE	36×210	7.560 grise
2014: Mulig produktion	32-110 kg 34,2 slagtesvin/DE	34,2×210	7.182 grise
2014: Mulig produktion	32-113 kg 32,5 slagtesvin/DE	32,5×210	6.825 grise

De viste beregninger forudsætter at mulig produktion ikke strider mod evt. vilkår i en godkendelse. Der kan være præciseret forhold omkring vægt osv. i miljøgodkendelser, lokaliseringsgodkendelse m.v. som hindrer, at landmand umiddelbart kan beregne de viste mulige ændring.

I dette eksempel får en landmand i 2004 en miljøgodkendelse på 210 DE slagtesvin svarende til 7.350 slagtesvin (30-102 kg). I perioden frem til 2009 hæver slagteriet leveringsvægten, så der nu produceres i intervallet 32-107 kg.

I 2004 kunne der leveres 7.350 grise, mens der i 2011 kun må leveres 6.825 grise som konsekvens af en indregnet vægtkorrektion (545 færre end i 2004). Den årlige fremgang i effektivitet gør, at

landmanden år for år er nødt til at lade stalde stå tom i længere og længere perioder for at overholde sin produktionstilladelse – også selv om kg kvælstof i gyllebeholderen samtidigt er faldet.

Fra 2011 blev det muligt at anmelde en forøgelse af produktionsomfanget med op til 10 % med den forudsætning, at den enkelte landmand kan overholde en række regler – fx gældende genegrænser for lugt. Som vist i tabel 2 blev det muligt i 2011 at anmelde en udvidelse af produktionsomfanget til fx 7.560 grise i vægtintervallet 32-107 kg, hvis der ikke skal tages hensyn til lugt. For lokaliteter, hvor der skal tages hensyn til lugt vil produktionsudvidelsen blive mindre – men der kræves en konkret beregning.

Godkendelser/tilladelser givet efter 2007

Fra 2007 står der i miljøgodkendelser både

- et bestemt antal dyr,
- et bestemt antal DE samt
- et bestemt vægtinterval (fx 32-107 kg)

Det er dog muligt at få en fleksibel godkendelse og en godkendelse med fremskrivning af forventet produktion.

I eksemplet i tabel 3 får en landmand i 2010 en miljøgodkendelse på 210 DE slagtesvin svarende til 7.560 slagtesvin (32-107 kg). I 2014 hæves den beregnede leveringsvægt til 113 kg. Som følge af dette må han årligt producere 6.825 grise i intervallet 32-113 kg. Øges vægten kun til 110 kg, må der årligt produceres 7.182 slagtesvin.

Tabel 3. Antal tilladte slagtesvin ved stigende vægt med og uden anmeldelse efter § 33

Godkendelse (210 DE)	Grundlag, godkendelse	Grundlag: bereg.	Tilladt produktion
2010 godkendelse	32-107 kg 36 slagtesvin/DE	36×210	7.560 grise
Tilladt produktion i 2014	32-110 kg 34,2 slagtesvin/DE	34,2×210	7.182 grise
Tilladt produktion i 2014	32-113 kg 32,5 slagtesvin/DE	32,5×210	6.825 grise
2014: Anmeldt udvidelse	32-110 kg	Max N og P ab dyr*	7.590 grise
2014: Anmeldt udvidelse	32-113 kg	Max N og P ab dyr*	7.224 grise

* Man kan anmelde en udvidelse, som giver samme N ab dyr som 7.560 slagtesvin havde ifølge 2008/09 normtal – dog skal der reduceres for fosfor, hvis fosfor pr. ha overstiger 30 kg. Herved er udvidelsen i 2013/14 reduceret fra 9,4 % baseret alene på N til ca. 5,5 % efter hensyntagen til P-

Siden 2012 har det tilsvarende været muligt at anmelde en udvidelse for tilladelser givet efter 1. januar 2007. Det er muligt at udvide både smågrise- og slagtesvinehold, hvis udskillelsen af kvælstof og fosfor ikke overstiger den oprindelige godkendelse. Det bemærkes udskillelsen af kvælstof, siden grundlaget for beregning af én dyreenhed senest blev justeret i 2009, er faldet yderlig 4,5 / 9 % for henholdsvis smågrise- og slagtesvineholdet. På det grundlag er det i eksemplet i tabel 3 muligt at anmelde en udvidelse til 7.224 slagtesvin i vægtintervallet 32-113 kg. Nøjes man med en vægtstigning til 110 kg, kan der endog blive plads til 30 flere grise end i oprindelig godkendelse. P.t. er udskilt fosfor den begrænsende faktor, men det kan ændre sig næste år med nye normtal, samt hvis erhvervet ved brug af 200 % fytase samlet reducerer udskillelsen af fosfor.

Reference

I 2004 udarbejdede Miljøstyrelsen et fortolkningsnotat til afklaring af tvivlsspørgsmål om tilladte produktionsomfang - Jf. [MST afklaringsnotat fra 2004](#).

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 40 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@lf.dk

en del af

Landbrug & Fødevarer

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.